

בתי המשפט

039576/97 א		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
05/01/2005	תאריך:	כב' השופט מרדכי בן חיים	בפני:

בעניין:

יורשי המנוח שעשוע יעקב ז"ל

התובע

ע"י ב"כ עו"ד ל. אשכנזי-דידי

נגד

1. לה נסיונל חברה ישראלית לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד תגר

2. א.א מוקד גילאור 101 בע"מ

3. גילאור חשמל ואלקטרוניקה בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד א. אברמוביץ בשם נתבעות 2,3

הנתבעות

פסק דין

א. הרקע לתובענה ועיקר טענות בעלי הדין

1. בפני תביעה לתשלום נזקי פריצה.

התובע יעקב שעשוע ז"ל היה בעלים של חנות נעליים בבניין ברח' הכרמל 39 בתל-אביב (להלן: "העסק").

2. בכתב תביעתו טען התובע כי בין הימים 15-17.5.94 ארעה פריצה לעסק שעה שאלמונים פרצו את דלת היציאה האחורית וגנבו סחורה מן העסק.

תלונה בגין הפריצה הוגשה למשטרת ישראל.

3. לגירסת התובע מספר ימים קודם לפריצה הבחין כי צפוף הדריכה של מערכת האזעקה שהותקנה בעסק (להלן: "מערכת האזעקה") הולך ונחלש ועלה בליבו ספק באשר לתקינות המערכת.

גלל כן יצר התובע לטענתו קשר כשלוש פעמים עם הנתבעת מס' 2 (להלן: "חברת המוקד" או "מוקד") אך זו לא שלחה כל טכנאי מטעמה לבדוק את המערכת.

4. התובע ממשיך וטוען כי במהלך ההתקשרות השלישית במנין עם חברת המוקד התבקש לבצע בדיקת מערכת מול המוקדנית, ביצע את הבדיקה ולגירסתו נמסר לו על ידי המוקדנית כי כל "הקריאות מתקבלות כסידרן וכי הכל תקין".

5. התובע טוען כי במהלך הפריצה נגנב מן העסק מלאי נעליים בשווי של 846,509 ₪ (בערכו המשוערך ליום הגשת התביעה) וכן נשא בהפסדי שכר עד להשכרת הנכס בסכום של 30,000 ₪. התובע אף נשא בהוצאות שכ"ט שמאי בסכום של 8,719 ₪.

6. התובע הגיש את תביעתו לפיצוי בגין נזקיו והוצאותיו נגד שלוש הנתבעות כדלקמן:

6.1 נגד הנתבעת 1 (להלן: "המבטחת") כמי שביטחה את בית העסק בין היתר גם מפני סיכוני פריצה וזאת לאחר שממצאי סקר הגנות שבוצע על ידי המבטחת בעסק (לרבות התקנת מערכת האזעקה) הניח את דעתה.

התובע טוען איפוא כי יש לחייב את המבטחת לשלם לו את סכום התביעה בהתאם להוראות פוליסת ביטוח לבתי עסק שהוציאה המבטחת ע"ש התובע (להלן: "הפוליסה").

6.2 לחילופין טוען התובע כי אם ימצא שהמבטחת אינה אחראית לתוצאות הפריצה כולן או מקצתן כי אז יש לחייב את חברת המוקד כמי שהתרשלה במתן שרות הולם לתובע והפרה חובה חקוקה באי קיום דרישות על פי חוק רישוי עסקים.

6.3 לחילופי חילופין ורק במידה ויקבע כי חברת המוקד אינה אחראית באופן מלא לנזקים – טען התובע כי יש לחייב את הנתבעת 3 (להלן: "גילאור") כמי שסיפקה התקינה ותיחזקה את מערכת האזעקה והתרשלה בבצוע פעולות ההתקנה תחזוקה ומתן השרות למערכת.

7. הנתבעות כפרו בטענות התובע והכחישו את זכותו לגבות מהן פיצויים כדלקמן:

7.1 המבטחת טענה כי בעת האירוע הפוליסה לא עמדה בתוקף ולא חיסתה את האירוע באשר הופר תנאי מוקדם לחבותה על פי הפוליסה.

אשר לנזק הנטען, טענה המבטחת כי מדובר בארוע מבוזבז וכי דוח השמאי עליו נסמך התובע מבוסס על נתונים כוזבים.

המבטחת הוסיפה וטענה כי התובע היה מודע לאי תקינות מערכת האזעקה עוד כשבועיים טרם האירוע ומכאן שמעבר להפרת תנאי מוקדם לחבותה של המבטחת נכשל התובע באי מסירת הודעה למבטחת לגבי החמרת הסיכון מתוך כוונת מירמה.

7.2 מוקד וגילאור טענו במשותף כי בעסק היה קצר חשמלי אשר לא איפשר למערכת לפעול כלל ועיקר וכי התובע היה מודע לכך. כמו

כן הכחישו הנתבעות האמורות את טענת התובע לפיה בדק את תקינות המערכת מול המוקדנית ונענה כי הכל תקין.

7.3 גילאור טענה כי לא קיבלה מן התובע פניה בגין תקלה כלשהיא במערכת וכי בנסיבות העניין אין היא אחראית לתקלות למערכת ודאי שלא לקצר חשמלי.

7.4 עוד טענו מוקד וגילאור כי גם אם הייתה מתקבלת התראה במוקד – לא היה בכך כדי למנוע פריצה וכי אין זה מתפקידן למנוע פריצות.

7.5 אשר לגובה הנזק טענו הנתבעות 2,3 כי שיעור אחריותן מוגבל על פי הסכמי ההתקשרות שנכרתו עם התובע ואושרו כחוזה אחד ולפיו אחריות מוקד מוגבלת לדמי המינוי החדשיים מוכפלים ב-60 (סה"כ 9,000 ₪).

עד כאן עיקר טענות בעלי הדין.

ב. המחלוקת

1. כתבי הטענות מעלים על המדוכה מחלוקת באשר לעצם אחריותן של מי מבין הנתבעות כמו גם כפירה בגובה הנזק הנתבע על ידי התובע.

2. כמתבקש, אדון תחילה ואפסוק בסוגיית עצם קיום אחריות המיוחסת למי מבין הנתבעות.

ג. דיון וממצאים

1. גירסת המנוח וחליפיו

1.1 התובע המקורי (להלן: "המנוח") נפטר לבית עולמו ביום 16.4.01 ועזבונו באמצעות יורשי אלמנתו דורית שעשוע ובנותיו שירלי ודניאל בא במקומו, חלקה של האלמנה (להלן: "דורית") הינו 14/16 מכלל העזבון (ראו החלטה מיום 19.9.02).

- 1.2 קודם למותו הביא המנוח את עדותו הראשית בהליכים אלו בתצהיר מיום 2.11.97 אשר עיקריו כדלקמן:
- 1.3 משהגיע המנוח לעסק בבוקר יום 17.5.94 הבחין כי נפרץ וכי נגנבה ממנו סחורה בשווי של 568,934 ₪ נכון ליום הפריצה (סעיף 15 לתצהיר).
- 1.4 בסעיף 18 לתצהיריו חזר המנוח וטען כי לאחר שהיה מודע לצפצוף הדריכה החלש (מזה כ-10 ימים או שבועיים) קודם לאירוע אישרה באוזנו המוקדנית של חברת המוקד כי "כל הקריאות מתקבלות כסידרן" וכי ביום 15.4.94 הפעיל את מערכת האזעקה כרגיל וסגר את החנות (סעיפים 17-19 לתצהיר).
- 1.5 לגירסת המנוח החל מפברואר 1995 השכיר חלק מן החנות לניר אשכנזי (להלן: "אשכנזי") אשר הזמין את מוקד לתקן את המערכת אך חרף התיקון הסתבר כי מערכת האזעקה נשארה לקויה (סעיף 20).
- 1.6 דורית הגישה תצהיר עדות ראשית (מיום 26.5.01) בו נכללו בצד אמרות של המנוח, גם גרסה הנחזית להיות בידיעה אישית של דורית.

2. מודעות המנוח לפגם במערכת האזעקה

- 2.1 המנוח פנה לשמאי מטעמו (א. אייק) לראשונה ביום 18.7.95 דהיינו למעלה משנה לאחר האירוע, חו"ד של אייק הוגשה לבית המשפט ביום 5.12.99; על פי תוכנה כוללת חו"ד גם את גירסתו של המנוח באשר לעצם האירוע כפי שנמסרה לאייק וכן דו"ח סקר אזרחי מיום 4.11.95 בחתימת יהודה הלפרין (להלן: "חו"ד הלפרין") אשר גם בה הובאה גרסתו של המנוח לגבי האירועים.
- 2.2 חו"ד הלפרין הוגשה אף היא לבית המשפט כבר ביום 15.12.99 ועורכה, יהודה הלפרין נחקר עליה בישיבת יום 27.2.03.

ב"כ הנתבעות לא התנגדו להגשת חו"ד הלפרין ואף לא טענו כי אמרות המנוח כפי שאוזכרו בה – הינן בגדר עדות שמיעה.

2.3 בהתייחסו לסעיף 7 בחו"ד הלפרין בה הובאו חלקים מהותיים מגרסת המנוח באשר לארוע הפריצה, פניותיו לנתבעות תגובותיהם של אלו וכו' – הבהיר הלפרין בחקירתו החוזרת: "אני בהחלט דיברתי במישרין עם המבוטח (המנוח). מה שכתוב בסעיף 7 הם דברים שאני קיבלתי ממנו" (עמ' 13 לפרוטוקול).

2.4 גרסתו של המנוח באשר למודעותו לפגם במערכת כפי שהובאה בפסקאות 7.3-7.4 לחו"ד הלפרין דומה בעיקרה לגירסה שמסר לנציגי המבטחת ולפיה המנוח היה מודע לעובדה כי קצר חשמלי שארע מספר ימים לפני הפריצה הנטענת פגע במערכת האזעקה וכי "יופ הדריכה" שלה (צפצוף קצר המעיד על העברתה למצב מופעל) הולך ונחלש.

2.5 המבטחת הגישה כראייה מטעמה חו"ד של שבתי עזר שאף הוא תיעד את גרסת המנוח עובר מיד לאחר האירוע, ולפיה המנוח ידע על הליקוי במערכת האזעקה מזה כ-10 ימים, מסר עליה למוקד, אך בכל יום שעזב את בית העסק דרך המנוח את מערכת האזעקה (פיסקה 2.5 לחו"ד).

2.6 המבטחת הגישה כראיה מטעמה גם את דו"ח החוקר דוד בירון אשר גבה מן המנוח הודעה בה נרשם מפי המנוח בין היתר:

"המערכת לא תקינה מזה כ-10 ימים קודם הפריצה ולכן גם לא הפעלתי אותה עוד קודם לפריצה וכן בפריצה..."

ולמטה מזה באותו דו"ח צוטט המנוח כאומר:

"מערכת האזעקה לא חובלה ולכן גם לא צפרה מאחר ולא הפעלתי אותה כי היא לא תקינה".

2.7 מן המקובץ עולה כי גרסאותיו של המנוח כפי שנטענו בפני עדי המבטחת לא היו אחידות לפחות לגבי השאלה אם דרך המנוח את מערכת האזעקה עובר קודם לאירוע הפריצה אם לאו.

2.8 גם עדותה של דורית לא יכלה לשפוך אור ממוקד בסוגיה זו; במהלך עדותה טענה דורית כי היא לא הפעילה מעולם את מערכת האזעקה הגם שהוסיפה: "למיטב זכרוני ראיתי את בעלי מפעיל את מערכת האזעקה" (בעמ' 20).

אולם מהמשך עדותה של דורית עולה כי בחודש האחרון לפני הפריצה כמעט ולא הייתה בעסק (שם בעמ' 23 לפרוטוקול); הנובע מכאן הוא כי לא ניתן לייחס ערך ראייתי כלשהוא לעדותה (הסתמית לכשעצמה) של דורית לפיה "הוא (המנוח) לא אמר לי שהוא מפעיל את מערכת האזעקה" (שם בעמ' 21).

אמנם בהמשך עדותה טענה דורית כי בערב שהמנוח הגיע הביתה לפני הפריצה היא שאלה אותו והוא אמר לה שהכל בסדר הפעלתי את מערכת האזעקה (שם בעמ' 25) אך איני נותן אמון בגרסה מעושה זו המהווה עדות שמיעה בלתי קבילה מה גם שהיא לא נזכרה בתצהירה של דורית והועלתה מן הסתם כניסיון מופרך להזים את הודעת המנוח בפני חוקרי המבטחת.

2.9 לא זאת אף זאת. לתצהיר עדותו ב- 15/4/99 צירף שבתאי עזר את הודאתו של המנוח בפניו מיום 17.5.94 שם טען המנוח לאמור: "ביום 15.5.94 בשעה 16:30 בערך עזבתי את המקום... ודרכתי את המערכת אך ידעתי כי המערכת אינה תקינה... דבר הליקוי היה ידוע לחברת מוקד 101..."

ובעדונו (עמ' 4 לפרוטוקול) הוסיף עזר: "...לאחר בדיקת הנתונים בלוח החשמל מצאנו כי המפסק החצי אוטומטי מנותק. ניסינו

להרים את המפסק אך זה מקצר את מערכת החשמל בחנות...
בבדיקת סוללת המשדר האלחוטי-קווי נמצא כי הסוללה מרוקנת".

מעבר לעדויות חוקרי המבטחת עמדה בפני גם עדותו של הלפרין
מטעם התובע שהעיד: "הפסקת החשמל קדמה מספר ימים
לאירוע הפריצה, מכאן שבעת הפריצה האזעקה לא יכלה לפעול"
(עמ' 6 לפרוטוקול).

על יסוד המקובץ עד כאן אני פוסק כי המנוח ידע למיצער על חוסר
תקינותה של המערכת בשל קצר חשמלי שלא תוקן.

3. אשר לחבות המבטחת

3.1 ברשימה לפוליסה נרשם:

מותנה ומוסכם כי תנאי מוקדם לחבות החברה ולתשלום תביעה
מותנה בבצוע וקיום ההגנות כדלקמן:

מערכת אזעקה

במקום מותנת מערכת אזעקה SYSTEM SX כולל רכזת + סוללה
נטענת בנוסף לחיבור לרשת החשמל"...

3.2 כאמור לעיל המנוח ידע אל נכון על התהוות קצר חשמלי הסותר
למעשה את קיום התנאי של חיבור לרשת החשמל וקיום הגנה
מצד מערכת האזעקה.

3.3 לא זו אף זו סבורני כי בנסיבות הענין יש להעדיף את הגרסה
העולה מן ההודעה שגבה בירון על זו שנכללה בחו"ד עזר באשר
בירון תיחקר את המנוח כיומיים לאחר האירוע וזה הודה וחתם
מרצונו החופשי (כאמור בתצהירו ובעדותו של בירון) על הודעה

בה נכללה גירסה לפיה נמנע מדריכת המערכת לפני האירוע (ראו גם עמ' 59 לפרוטוקול).

הנובע מכאן הוא כי המנוח ידע כי הגנת מערכת האזעקה אינה קיימת כלל ועיקר.

אימרה זו של המנוח אשר הובאה בהודעה של בירון ובחקירתו מהווה על פניה הודאה בניגוד לאינטרס רכושי שלו הינו חריג מותר לכלל האוסר על עדות שמיעה (השוו: קדמי על הראיות בעמ' 501,502).

3.4 אני פוסק איפוא כי בין אם מדובר בהוכחת תנאי מוקדם לחבות המבטח שהינו מהותי לסיכון ובין אם מדובר בחריג לחבות המבטח -לא קמה חבותה של המבטחת והיא הייתה רשאית לדחות את התביעה.

השוו: ע.א. 723/80 לה נסיונל חברה לבטוח נ. שאול חיים(פד"י ל"ו(2) 714).

רע"א 143/98 דיב נ. הסנה(פד"י נ"ג(1) 450, ולקט האסמכתאות (שם).

3.5 בקצירת האומר אוסיף כי מקובלת עלי גם טענתה החלופית של המבטחת המתבססת על הוראות סעיפים 17 ו-18 לחוק חוזה ביטוח ובגידרם ניתן להניח כי המבטחת לא היתה מתקשרת עם המנוח בחוזה ביטוח לו ידעה על תקלה מוכחת המאיינת למעשה את תפקודה של מערכת האזעקה.

3.6 אשר על כן אני רואה לדחות את התביעה ככל שכוונה כלפי הנתבעת מס' 1.

4. אשר לנתבעת 2

- 4.1 לגירסת המנוח בתצהירו, במטרה לקיים את התנאי המוקדם על פי הפוליסה רכש מחברת המוקד ביום 1.8.93 את מערכת האזעקה וכי במעמד הרכישה, קיבל את הצעת הנתבעת 3 להתקנת המערכת וקבלת שרותי תחזוקה.
- לגירסתו שילם המנוח לגילאור עבור שרותי תחזוקה על פי חשבונות שנשלחו אליו.
- 4.2 להלן טוען המנוח בתצהירו כי חרף תחזוקתה השוטפת של המערכת, הרי שביום הארוע הסתבר כי היא לא הייתה תקינה אך הוא, המנוח, לא ידע על כך וכי לא הייתה לה אפשרות לדעת כי קיים קשר בין תקלת החשמל שתוקנה באמצעות טכנאי ובין תפקוד המערכת.
- 4.3 בהמשך הילוך תצהירו הודה המנוח במודעותו לאות הדריכה ההולך ונחלש וטען כי גילאור התעלמה מפניותיו אליה בעניין זה.
- 4.4 לשיטתו של המנוח הנתבעות 2,3 קשורות ביניהן ובנסיבות אלו היה על חברת המוקד לפנות לאנשי התחזוקה של גילאור ולדאוג שאלו יבואו לתקן את התקלה במערכת.
- 4.5 להלן אבחן את גירסתו וטענתו של המנוח במבחן הראיות והדין.
- 4.6 בפסקה ג' של תנאי ההתקשרות בין המנוח לחברת המוקד, הצהירה האחרונה והתחייבה:
- "עם קבלת אות האזעקה שתשגר יחידת הממסר למוקד, ניידת של המוקד תגיע לאתר במהירות סבירה, תבדוק את סיבת הפעלת המערכת, תודיע במידת הצורך למנוי או לעובדיו..."
- לגירסתו של דוד גיל המכהן כמנהל בנתבעות 2,3 – על פי הרישומים הממוחשבים של חברת המוקד – לא התקבל כל אות

קריאה מבית העסק של המנוח במועד האירוע הנטען ואף לא
בחודש שקדם לפריצה הנטענת (סעיף 4 לתצהיר).

כמו כן טען גיל בתצהירו כי אין בנמצא רישום בדבר פנייה
של המנוח למוקד בענין תקלה כלשהיא במערכת.

4.7 גיל עמד על גרסתו זה גם במהלך חקירתו הנגדית (עמ' 51
לפרוטוקול) שם הפריך בין היתר את טענת המנוח לענין הקשר
בין הנתבעות 2,3 בהעידו:

"באופן כללי אין קשר בין האנשים ובין המערכות; יש חברת
גילאור שמספקת תיקונים למערכת, היא מספקת טכנאי...
החברה השניה חברת המוקד היא שולחת סיור ברגע שמקבלים
קריאה של פריצה" (שם בעמ' 51).

4.8 אשר לקשר הגומלין בין קיומו של הקצר החשמלי (אשר המנוח
היה מודע לו) מזה ובין תפקוד מערכת האזעקה מזה:

בעדותו (עמ' 45,46) טען שבתאי עוזר כי במצב שבו נמצאה
המערכת בבדיקתו (סוללה מרוקנת ואספקת חשמל מנותקת) –
"אין כל אפשרות שבעולם שהמערכת תשמיע כל צפוף אחר או
דריכה".

4.9 בעדותו הסביר גיל כי חברת המוקד אינה מקבלת אינדיקציה
לנפילת רשת החשמל במערכת המוקד (שם בעמ' 53). גיל אף
הוסיף: "אם גם סוללת המשדר נחלשת אז המשדר לא יכול לשדר
ולא מתקבלת שום אינדיקציה על כך שסוללת המערכת ריקה כי
אין חשמל" (שם בעמ' 59).

4.10 גרסה זו עולה בקנה אחד עם עמדתו של שבתאי עוזר אשר הן
בחוות דעתו ובין בעדותו (בעמ' 45-46 לפרוטוקול) הבהיר כי
סוללת המשדר הייתה מרוקנת במידה כזו שלא איפשרה קבלת
אינדיקציה חזותית על לוח הבקרה לפחות 4 ימים קודם לאירוע.

4.11 בהמשך עדותו הבהיר גיל כי בחברת המוקד מתקבל דיווח על דריכת המערכת ואף הוסיף כי משלא קיבלו מן הלקוח דיווח משך כמה שבועות הודיעו לו על כך טלפונית.

אטעים כי לא היה בידי גיל להוכיח גירסה זו (שם בעמ' 54) הגם שמדבריו ניתן להבין כי הודעה כזו ללקוח נרשמת בסידור העבודה (שם בעמ' 55).

4.12 בעדותו כפר גיל נחרצות בהסתברות טענתו של המנוח לפיה אישרה לו המוקדנית כי בבדיקה מולה נמצא כי "כל הקריאות נרשמו כסידרן". גיל העיד כי פניה כגון זו של לקוח מופנית בעניין של שיגרה למחלקה הטכנית וכי "המוקדנית לא מודיעה אם זה מחובר או לא מחובר".

ולמטה מזה:

"המוקדנית מחוייבת להעביר כל שיחה על תקלה לטכנאי (שם בעמ' 55-56).

4.13 כזכור טענו הנתבעות 2,3 כי המנוח היה סרבן תשלום וכי נמנע מלשלם את החשבוניות שנשלחו אליו (סעיפים 9-10 לתצהירו של גיל).

4.14 בעדותו של גיל ניכר כי חברת המוקד התנתה מתן שרות בבצוע תשלום. הנה כי כן הוא משיב:

"לשאלתך אם יכול להיות שמישהו מכם סבר שהוא לא שילם אז לא התייחסתם לקריאה שלו – קודם כל הוא לא התקשר אם הוא היה מתקשר היו מדברים איתו על החובות שלו, לא יכול להיות שלא היו מתייחסים אליו היו אומרים לו תשלום את החובות ואז נבוא אליך, דברים כאלו לא נרשמים" (שם בעמ' 56).

4.15 ב"כ התובעת טענה בפני כי "יתכן מאוד שלא התייחסו ברצינות לפניות המנוח עקב חובות לכאורה שהיו לו ואשר לא הוכחו מעולם ההיפך הוא הנכון התובע הוכיח את תשלומיו..." (פרק 5 לסיכומיה הבלתי ממוספרים).

בבחינה כוללת של סבירות הגרסאות מוכן אני להניח כי מדובר בהערכה מפוכחת לפיה התעלמה חברת המוקד מפניותיו של הנתבע על רקע סרבנות התשלום שהפגין. אטעים כי גיל לא השאיר ספק בעניין זה בקבעו בתצהירו:

"אפילו היה מבקש התובע שרות לא היה מקבל" (סעיפים 7,10 לתצהיר).

4.16 יחד עם זאת טרח גיל להבהיר כי חברת המוקד לא אמורה לספק כלל ועיקר שרותי תיקון או תחזוקה, ואלו מסופקים על ידי חברת גילאור (עמ' 51 לפרוטוקול).

לא זו אף זו: מקובלת על העמדה אותה גרסה חברת המוקד דהיינו כי אין להחזיקה בבחינת מבטח (השוו: ת.א. 10789/81 הלבנון חברה לבטוח נגד סיירת מוקד – תדפיס פס"ד צורף לסיכומי הנתבעות 2,3) וכן כי אין לראותה כחברה המספקת הגנה מפני פריצות להבדיל מחובתה, עם קבלת התראה לשלוח סייר לצורך בדיקה חיצונית של האתר (השוו: ת.א. 74111/92 המגן חברה לבטוח נ. אמינות מוקד ארצי – דינים שלום ח' עמ' 667).

4.17 מן המקובץ עולה איפוא כי לא נסתרה בעיני הקביעה ההגיונית לפיה בהעדר הזנה חשמלית לסוללות המערכת כתוצאה מן הקצר החשמלי אשר המנוח היה מודע לקיומו לא התקבלה בחברת המוקד אינדיקציה חזותית לתקלה וממילא לא התקיים התנאי המחייב במשלוח סייר לצורך בצוע בדיקה חיצוניים.

קלקול במערכת האזעקה – אין בו כדי להטיל חבות על חברת המוקד.

השוו: ת.א. 14128/80 אליהו חברה לבטוח נ. אמינות אלקטרוניקה (צורף לסיכומי הנתבעות).

אשר על כן אני דוחה את התביעה נגד הנתבעת מס' 2.

5. אשר לנתבעת מס' 3

הסכם ההתקשרות שבין המנוח לגילאור מגביל את חיובי גילאור להתקנת המערכת ואספקת שירותים להבדיל ממתן שרותי בטוח או שרותי שמירה (סעיף יד' להסכם ההתקשרות).

בהעדר הוכחה פוזיטיבית על פגם בתכנון או בהתקנה של מערכת האזעקה - הרי העובדה לכשעצמה לפיה עובר לארוע הפריצה, מערכת האזעקה לא הייתה תקינה אין בה כדי להטיל אחריות על גילאור.

5.2 ממצאים אלו נלמדים מהוראות תעודת האחריות שסיפקה גילאור למנוח ולפיה הוגבלה האחריות לתקופה של שנה אחת מיום ההתקנה ואף זאת לגבי פגם או ליקוי בייצור ו/או בתכנון ו/או בהתקנה. מעבר לתקופה זו התחייבה גילאור במתן שרותים מלאים למערכת כנגד תשלום.

5.3 יתר על כן, בעדותו הבהיר גיל כי היוזמה להתנעת שרותי תיקון צריכה לבוא מן הצרכן (עמ' 51,52 לפרוטוקול) גרסה זו, ההגיונית לכשעצמה לא נסתרה.

לא זו אף זו: בהודעת המנוח כפי שנגבתה על ידי בירון צוטט המנוח כפי שאישר: "פרט למוקד לא דיווחתי לאיש נוסף על אי תקינות המערכת" (עמ' 3 לטופס ההודעה).

בעדותו הוסיף גיל וטען כי "אם הלקוח מלין (בפני מוקדנית חברת המוקד – מ.ב.ח) על צפצוף חלש, אז התלונה שלו מועברת דרך המוקדנית למחלקת השרות" (שם בעמ' 56).

5.4 בבחינת ההנחה המטיבה ביותר עם המנוח ולפיה העבירה המוקדנית את תלונתו לגילאור (ואטעים כי הנחה זו לא הוכחה) לא הייתה מוטלת על גילאור חובה לשעות לפנייתו וזאת מן הטעם לפיו נמנע המנוח לכבד את חשבונות השרות שנשלחו אליו (סעיף 10 לתצהיר גיל ועדותו בעמ' 57 לפרוטוקול וכן עדותה המעורפלת של דורית בסוגיה זו בעמ' 24,25).

5.5 אטעים כי בסעיף יג(1) להסכם ההתקשרות נקבע במפורש: כי "אם המנוי יפגר בתשלום כלשהוא בלמעלה מ-60 יום וזאת למרות שקיבל התראה, יהא ההסכם בטל והחברה תהא פטורה מכל חובה כלפי המנוי". אמנם במהלך עדותו, לא עלה בידו של גיל לאשר אם אמנם נשלחה למנוח התראה אם לאו (עמ' 57) אולם גם אם לא נשלחה התראה, נקבע בפסקה (2) לאמור: "מבלי לפגוע באמור, בתקופת הפיגור תהא פטורה החברה מליתן שרות למנוי".

5.6 למען שלמות התמונה אטעים כי הסכמי ההתקשרות אושרו כחוזים אחידים על ידי המועצה לחוזים אחידים.

על יסוד המקובץ עד כאן אני פוסק כי לא עלה בידי המנוח להוכיח כי גילאור הפרה את התחייבותה כלפיו ו/או כי התרשלה במתן שרותי תיקון למערכת.

5.7 הנתבעות 2,3 טענו לפטור מאחריות גם בטענה כי גורם זר מתערב (הפורץ) הוא שגרם לנזק ולשיטתן לו הוכח כי אם המערכת הייתה תקינה באופן שאות הקריאה במוקד היה מתקבל – הפריצה והנזק היו נמנעים.

לטענת הנתבעות אין להניח כי היה עולה בידי סייר חברת המוקד להגיע לבית העסק קודם שהסתיימה מלאכתם של הפורצים.

הנתבעות הסתמכו בטענתן זו של פסק הדין ב-ת.א. 14128/80 אליהו חברה לבטוח נ. אמינות אלקטרוניקה. עיינתי באותו פסק דין והגעתי למסקנה כי הגיונו מוגבל לנסיבות המיוחדות שעמדו שם לדין.

לשיטתי מדובר על טענה שהנטל להוכיח רובץ על הנתבעות וכי בנסיבות העניין לא הונחה כל תשתית עובדתית לביסוסה.

6. גובה הנזק

6.1 למעשה על יסוד האמור עד כאן יש לדחות את התביעה באשר לא עלה בידי המנוח להוכיח את אחריותן הנטענת של מי מבין הנתבעות לעצם התרחשות האירוע, חרף זאת סברתי כי אם טעיתי בקביעותי וכי יש לייחס לנתבעת זו או אחרת אחריות, מן הדין הוא לדון בסוגיית המחלוקת השנייה דהיינו גובה הנזק.

6.2 התובע הסתייע לצורך ביסוס נזקי הפריצה בחו"ד של ר"ח אילן קמיל אשר בפתיח חו"ד הבהיר כי בהעדר כרטסת מלאי לא ניתן לבצע מעקב אחר תנועות פרטי המלאי ובנסיבות אלו הסתמך על דוחות המס של התובע.

6.3 קמיל הניח כנקודת מוצא בחו"ד את הנתונים כדלקמן:

6.3.1 מכסות המלאי

₪ 631,073

מלאי ליום 1.1.94

₪ 15,093

קניות עד יום הפריצה

- 6.3.2 אחוז רווח גולמי 26% על יסוד נתוני הרווח הגולמי בשנים 1992-3.
- 6.3.3 עלות המלאי שנגנב ביום הפריצה
לאחר ניכוי מרכיבי הרווח והמכירות עד ליום הפריצה ובניכוי מלאי שנותר בעסק לאחר הפריצה הוערכה עלות המלאי שנגנבה בסכום של 568,934 ש"ח.
- 6.4 ר"ח זיתוני שנתן חו"ד מטעם המבטחת קבע כי נקודת המוצא שלו הינה כי מרבית המלאי נרכש קודם לשנת 1993. על יסוד תובנה זו גרס ר"ח זיתוני כי פריטים שנמצאו במלאי משך שנים ארוכות מאבדים מערכם ועל יסוד חישובים שערך קבע כי היקף המכירות בשנת 1994 היה נמוך באופן משמעותי משנות הפעילות הקודמת.
- עוד הוסיף ר"ח זיתוני כי "קיים גילוי דעת שמתייחס להערכת מלאי ואשר קובע שמלאי יוצג בדוחו"ת הכספיים לפי העלות שלו או לפי שווי השוק – הנמוך שביניהם (עמ' 40 – ההדגשה שלי – מ.ב.ח).
- בעדותו הסכים ר"ח קמיל לנכונותו של הכלל האמור (עמ' 15 לפרוטוקול).
- 6.5 על רקע עמדה מוסכמת זו אני מתקשה לקבל את סבירות תחשיביו של ר"ח קמיל אשר העיד:
"אם לפני עשר שנים נעליים עלו 100 ש"ח הם יופיעו בחו"ד בסכום זה גם אם כיום הן חסרות ערך כלכלי (עמ' 15).
- 6.6 לא זו אף זו: במהלך חקירתו נדרש ר"ח קמיל לפרק הזמן שהיה נדרש למכור את המלאי על נתוני המלאי וקצב המכירות העומדות ביסוד הערכותיו וקבע כי על פי הקצב של שנת 1994 פרק הזמן הנדרש למכירת המלאי הינו כ-6 שנים (עמ' 16 לפרוטוקול).

6.7 אני מעדיף את עמדתו של רו"ח זיתוני לפיה החזקת מלאי שווה ערך ל-7,8 שנות מכירה כשאליה נלוות נסיבה בדבר רכישת מלאי חדש מלמדת כי הפריטים ששוהים על המדף מאז שנת 1992-1991 אינם בני מכירה (עמ' 34).

רו"ח זיתוני העריך את גובה הנזק בסכום של 104,266 ₪, הערכה זו מקובלת עלי בעיקרה ככזו שמשקפת את גובה הנזק שנגרם מגניבת המלאי העסקי.

6.8 בתביעה לא נכללה עתירה לפיצוי בגין נזקים נטענים למכונות וציוד.

6.9 אשר לרכיב הנזק בגין "הפסד שכר לאחר הפריצה" בסך של 30,000 ₪ אני פוסק כי טענה זו לא הוכחה בפני; מה גם שעל פי חו"ד רו"ח קמיל נותר בעסק לאחר הפריצה מלאי בסכום של 49,419 ₪ ולא הובאו בפני כל ראיות באשר לעצם מכירתו כמו גם הרווח הגולמי שהופק מן המכירה; לעניין זה אחרון אטעים כי לאור עדותה של דורית לפיה בשנת 1994 החנות לא הייתה רווחית (עמ' 16 לפרוטוקול) לא ניתן ליישם את שיעורי הרווח שהניח רו"ח קמיל ביסוד חו"ד, באשר להפסד השכר הצפוי עובר לאחר הפריצה.

העולה מן המקובץ הוא כי לא הובאו בפני נתונים עובדתיים המהווים בסיס לחישוב הפיצויים הנטענים (למעט סכום הנזק בסך 104,266 ₪ על פי חו"ד של רו"ח זיתוני) וכי נסיבה זו הינה כמובן בעוכרי התובע.

השוו: ע.א. 355/80 אניסימוב בע"מ נ. מלון טירת בת שבע (פד"י ל"ה(2) 800).

סוף דבר: אני דוחה את התביעה.

יורשי המנוח ישלמו לנתבעת 1 שכ"ט עו"ד בסכום של 10,000 ₪. שכ"ט עו"ד בסכום זהה
ישולם לנתבעות 2,3 יחדיו.

הודעה זכות הערעור.

המזכירות תמציא עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים בדואר רשום.

ניתן היום, ט"ז בטבת, תשס"ה (28 בדצמבר 2004), בהעדר הצדדים.

בן חיים מרדכי, שופט

קלדנית: טובה